
كابينه‌ی نوي له ئيران؛ كۆكردنه‌وه‌ی هيز له دهستی بناژۆخوازان

04-09-2021

نووسه‌ره‌كان

ناوه‌ندی لیکۆلینه‌وه‌ی رووداو

| كاردۆ بېنەر |

پەرلەمانى ئىران لە رۇژانى رابردودا تەنیا متمانەى بە بەرېژىرى وەزارەتى پەرورەدە نەبەخشى، ئەمەش بە واتاى قىوولکردنى ۱۸ وەزىرى بەرېژىراوى دىكەى ئىبراھىم رەئىسى سەرۆككۆماری نوپى ولاتى ئىرانە. وەزىرەكان بە فەرمى دەست بە كار بوون و ئەمەش بە ماناى كۆتايىھاتنى چالاكىي ۸ سالى حكومتى حەسەن رۇحانىيە. بەلام ئەمە تەنیا كۆتايىك بۇ دەولەتى ميانەپۆى رۇحانى نييە! بەگوپرەى ئالوگۆرى پلە و پۇستە ھەلبېژدراو و دەستنىشانكراوھەكان، و دەستبەسەرداگرتنى سىن ھىزى سەرەكىي دەسەلات، بە كردهوہ ئەمە سەرەتايەكە بۇ دەستپىكى يەكپارچەکردنى دەسەلات لە ژىر ركىقى بنازۇخووانى ئىراندا. دياردەيەك كە دەتوانرئت وەك كۆتايى سەردەمى رېفۆرمخووازيى كلاسك شى بكرئتەوہ.

پېشىنەى بەكەدەستبوونى ھىزى بنازۇخووان

ئەمە بەكەمجار نييە كە لە ئىراندا ھىز بە تەواوہتى دەكەوئتە دەستى بنازۇخووان. ئەوان پېشتەر لە سالى ۲۰۰۲شدا توانيان ھەلبېژاردنەكانى ئەنجومەنى ئىسلامى شار و گوند، لە زۆربەى ولات، بەتايبەت لە تاران بۇ خۇيان مسۆگەر بکەن و، كەسايەتبيەكى كەمتر ناسراو بە ناوى " مەحمود ئەحمەدى نژاد" وەك سەرۆكى شارەوانى تاران دەستنىشان بکەن. سالى دواتر (۲۰۰۳) لە سېپەرى رەتکردنەوہى شايستەيى بەرېژىرە رېفۆرمخووازهكان بە شىوازي بەرېلاو، توانيان لە خولى ۷ مەجلىسى شەوراي ئىسلاميدا (پەرلەمان) بېنە زۆرىنە و لە كۆتاييدا لە بەھارى ۲۰۰۵دا، لە سېئەمىن ھەلبېژاردنى يەك لە دواى يەك، ئەمجار بە بەرېژىرکردنى مەحمود ئەحمەدى نژاد، كورسىي سەرۆكايەتتى كۆماریان بە دەستھيئا. بە لە بەرچاو گرتنى سەرۆكايەتتى ئايەتوللا ھاشىمى شاھروودى (۱۹۹۹-۲۰۰۹) و دواتر ئايەتوللا ئامولى لارىجانى (۲۰۰۹-۲۰۱۸) بە سەر دەزگای دادى ئىراندا، دەتوانرئت بگوترئت كە لەو ماوہەدا ھەموو بىكەكانى ھىز لە دەستى بنازۇخوواندا بوو.

چۆنيەتى دەستبەسەرداگرتنەوہى ھىز لە لاين بنازۇخووانەوہ

لە خولى نوپشدا، بنازۇخووان جارئكى دى بە پەپرەوگردنى ئەزموونى پېشووتر لە دەستبەبەرگردنى ھىزى بەكەدەست و رەھا، سەرکەوتوو بوون. كۆلەكەى سەرەكىي ئەم سەرکەوتنە لە دەستى ئەنجومەنى پاراستنى ياسادا بوو كە لە سىن ھەلبېژاردنى يەك بە دواى بەكدا، بە لىشاو شايستەيى زۆربەى بەرېژىرە رېفۆرمخووازهكان و تەنانت بنازۇخووانى رەخنەگرئشى رەتکردەوہ، تاكوو بنازۇخووانى نىو مەيدانەكە، بە ئاشكرا ھىچ بەرامبەر و بەرھەلستكارئىكان نەبئت. ھاوكات لەگەل ئەم دۇخەدا، گەمارۆكانى ئەمريكا و زيادکردنى گوشارى ئابوورى و ژيانى رۇژانە بۇ خەلك و ھەندى پەرچەکردارى توندوتئژانەى دەسەلات بەرمبەر خۇپيشاندان و ناپەزايەتتى خەلكى، بوو بە ھۆكارى بەشدارينەگردنى كۆمەلئكى زۆر لە خەلكانى خاوەن دەنگ لەو سىن ھەلبېژاردنەدا.

بەم جۆرە بنازۇخووان سەرەتاي سالى ۲۰۲۰ لە ھەلبېژاردنى يازدەيەمى پەرلەماندا، توانيان زۆربەى كورسىيەكانى پەرلەمان بە دەست بئىن و سەرۆكى پېشووى شارەوانى تاران، كە دۇپاوى چەندىن خولى ھەلبېژاردنى سەرۆكايەتى كۆمار بوو، وەك سەرۆكى پەرلەمان ديارى بکەن. دواتر لە دوو ھەلبېژاردنى ھاوكاتى سەرۆكايەتى كۆمار و ئەنجومەنى ئىسلامى شار و گونددا، كە بەھارى ۲۰۲۱ بەرپۆە چوو، بە ئاسانى سەر كەوتن.

ھاوتەربىي ئەم ئالوگۆرپانە، رېبەرى ئىران، حوجەتولئىسلام موحسىنى ئىژەبى، كە كەسايەتبيەكى توندى بنازۇخووازه، وەك جىگەرەوہى ئىبراھىم رەئىسى بۇ سەرۆكايەتتى دەزگای دادوهرى ئىران دەستنىشان كرد تا بەشپۆەيەكى ئاشكرا و فەرمى، دەسەلات بە رېپۆەبەرەبەتتى سىكۆچكەى ھىز لە دەستى بنازۇخوواندا بئت.

بارودۆى رەوتە سياسىيەكان لە دەولەتى رەئىسىدا

ئىبراھىم رەئىسى، كە خۇى بنازۇخووانىكى كۆنە، وئپاى بەلئنى پىكھيئانى كابىنەيەكى فرە كۆتلەيى و بىرۆكرات، بە كردهوہ كۆى وەزىرەكانى لە نىو بنازۇخوواندا ھەلبېژارد. لە ئەنجومەنى وەزىرانى دەولەتى ئەودا، يەك كەسى رېفۆرمخواز و تەنانت ميانەپۆش بە دىكارئت. رەئىسى ھەندىك لە نوپتەرانى رەوتى بنازۇخووازيى كە بە روالەت لە ھەلبېژاردندا بەرھەلستكارى بوون. وەك ئەندامانى كابىنەى دەولەت دەستنىشانكردووہ. لەو كەسانە، "سەيد عىزەتوللا زەرغامى" وەك وەزىرى مىراتى كولتورى و گەشتىارى ھەلبېژارد، بە دەركردنى فەرمانئىك "موحسىن رەزايى" وەك جىگرى سەرۆككۆمار بۇ كاروبارى ئابوورى دەستنىشانكرد. ھەرەوہا راستەوخۇ پىشتگىرى لە "عەلپەزا زاكانى" بۇ سەرۆكايەتى شارەوانىي پاپتەخت كرد و چاوپرەى دەكرئت بەمزوانەش "ئەمىرحوسەين قازىزادەھاشمى" لە گەل

“سەئىد جەلىلى” كە لە گەل رەئىسىدا بەربۇزى بنازۇخوۋازى كورسىيى سەرۇككۇمارى بوون، بىنە خاوەن دوو پۇستى سەرەكى. لە كاتىكىدا كە “موحسىن مېھرەلېزادە” و “بېھرۇز ھېمەتى” دوو بەرھەلستكارى رېفۇرمخوۋازى ئەو، ھېچ بەشېكىيان لەم پۇستە نوپئانەدا نىيە!

لە ئاكامدا و بە گوپرەى رووداەكان، دەتوانرئىت بگوترئىت: كۆى ئالوگۇرپەكانى ۲ سالى رابردوو لە پانتايى سياسىيى ئىراندا، باس لە ئىرادەى رېبەرانى كۇمارى ئىسلامىي ئىران بۇ پېكھىنانى حاكىمىيەتى رەھاي بنازۇخوۋازان بە سەر سەرجم دەزگا و رېكخراوہكانى ولتادا دەكات. وىستىك كە تەنانەت بوو بەھۆى پەسندنەكردنى شىاويەتى “عەلى لارىجانى” لە بنازۇخوۋازانى ميانرەو و “ئىسحاق جەھانگىرى” جىگرى رېفۇرمخوۋازى حەسەن رۇحانى لە لايەن ئەنجومەنى پاراستنى ياسا، لە مەملانىكانى سىزدەھەمىن ھەلئىزاردنى سەرۇكاپەتى كۇماردا.